

Előfizetési árak:

Félsz. évre . . . 6 frt — kr.
Élve . . . . . 3 > — >
Negyedévre . . . 1 > 50 >
Egy óra . . . . . — > 50 >
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
(Nádossy-féle ház)
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői Iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér), Köszl János (fő-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben.

Kossuth ünneplése.

És minél erősebben munkálkodik a reakció és minél többször hangzik a fülünkbe a „Du Kossuth-Hund!” és minél inkább látjuk megpukkadni elleneinket a fölött, hogy az a drága öreg ott Turinban még mindig él s minket lelkével táplál: annál inkább, annál többször s annál erősebben hangoztassuk Kossuth Lajos nevét és imádkozzunk az ő egészségeért, az ő életeért!

A nemzeti politika elő szentjének, a szabadságharcz félistenének nevét ugyan naponta vesszük ajkainkra — s az élet Ura im megmutatta, hogy nem vettük hiába, adván neki a kilenczven esztendő-kön is túl menő hosszú életet — a holnaputáni nap azonban különösen olyan nap legyen, melyet minden hazafi csak neki szenteljen; neki, a mi szemünk fényének, a lent délen állandóan delelő napunknak, a mi szabadságunk, alkotmányunk visszaállítójának, a nép felszabadítójának, az egyetlen s örök Kossuth Lajosnak.

Apák, szálljon meg benneteket az ihlet, adjon ez ékesen szóló szavakat ajkaitokra, s ezekkel beszéljétek fiaitokhoz azon a szent napon — Kossuthról. Mondjátok el nekik: ki ez nekünk, ez a bálványozott öreg. Tanítsátok meg őt rajongva tisztelni, forrón szeretni, — s mikor eimentek polgártársaitok közé, hogy lakomával ünnepeljétek Lajos napját, mely lakomán nem az eszem-izsom a fő, hanem a honfiai lelkesedésnek ezernyi változatu gondolatok-

ban, szavakban s kitejezésekben való megnyilatkozása, akkor idézzétek a názáretinek mondását az utolsó vacsora alkalmával s mondjátok fiaitoknak: „Ezt cselekedjétek majd ti is az — ő emlékezetére.”

Anyák, nektek nem kellenek ékesen szóló szavak ajkaitokra, ti öleljétek kebletekre hajadon leányaitokat, csókoljátok őket homlokukon s elég az a pár szó is, mit a sziv melege sugallt, s mit a szemetekbe szökellő könnycsepp szivárványa kiszinez, hogy megértessétek a jövő honleányaival: ki az a Kossuth, ki volt Kossuth hitves társa, kik voltak azok a hős asszonyok és hajadonok, kik a szabadságharczot szintén végig küzdötték férjeik vagy jegyeseik oldala mellett. Küldjétek őket templomba imádkozni Kossuthért.

S ti ifjak, hallgassátok meg e napon az öregek beszédeit, menjetek el oda, ahol azok ünnepet ülnek, szívjátok magatokba a lelkesedés mennyei levegőjét, s tegyétek azt, mit szívetek sugall, s a fejlődő ész parancsol. E kettő nem fog ez egyszer csatát vívni egymás ellen: Kossuth nagy jellemében is összeforrt e kettő, alkotásait is a sziv és ész együttes munkája jellemzi, s ha őt követni akarjátok, e kettőt ti is egyesítsétek.

S ti hajadonok, értsetek meg anyátok öleléséből, csókjából, könnyeiből s szelid, meleg szavaiból, amit a jó honleálynak mindezekből kiéreznie s megértenie kell, — s arra gondolva, hogy ti is ösztönözhetitek még jegyeseitek, majdan férjeitek lelkét honfiai fölbuzdulásra; ti is küzdhet-

tek még a férfiak oldalán; ti is ehetitek még a számkivetés kenyerét vagy újra átszenvedhetitek a nemzeti martirok özvegyeinek kinjait: mindezeket elgondolva menjetek templomba azon a szent napon es imádkozzatok, hogy — majd akkor — küldjön a magyarok Istene még egy Kossuth Lajost, de most tartsa meg nekünk a mi kilenczven éves ősz hontalanunkat, hogy a leáldozó nap fénye meg sokáig legyen világítónk és éltetője a honfiai tűznek.

Amen!

Haksch Lajos.

Pataky Lucidus.

Öregek s a legifjabbak is tudják itt Pécssett, ki viseli ezt a nevet. A legöregebbeknek is orvosa volt már, gyógyító gyámola, s még a mai nemzedék is talál nála beteg testének orvoslást.

Szombaton töltötte be az ötvenedik évet, melyet — lemondva a világi élet jogairól — szerzetesi kötelekben a szenvedő emberiség javára töltött. S ebből az ötven nehéz esztendőből többet a felénél az irgalmasrend pécsi házában töltött.

Jó szívvvel gyógyította betegeit benn a kolostorbéli kórházban s szerte a városban egyaránt. Jó szíve szerezte meg neki azt a sok tisztelőt és gyengéden szerető barátot, kik itt körülveszik, s a tisztelők azon seregét is, kiket ő a nagy tömegben meg se ismerhet, akik ismeretlenül is megsüvegelik, mert az életben egyszer segített rajtuk vagy szenvedő övéiken s ezt a segítséget olyan szívmellegességgel tette,

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Szerelem.

I.

Uj nap derül, s ifju szivemben
Uj édes álmok lengenek;
Csodás sugár, nem ismert érzés
Ragyogja be a lelkemet.

Ahol tán vágyam elpihenne,
Hová az üdv ábrándja von:
A szebb világnak titka, kulcsa
Kezedbe édes angyalom.

II.

Szép vagy leány, mosolygó, édes,
Gyönyörre, üdvre alkotott.
Szebbet talán szerelmi ábránd,
Tán képzelet sem alkotott.

Szép vagy; miként virág s a bimbó
Az ébredő hús reggelen;
Az ifjuságnak hamva rajtad
S szivedbe' nyilló szerelem.

Öhlvang Károly.

„Mi leányok magunk között.“

— Irta Marthold Gyula. —

(Izabella, Mária, Zsuzsanna Clotild a társalgóban.)

Izabella: Miféle rendkívüli bünt tudnánk kitalálni?

Zsuzsanna: Valami lehetetlent.

Clotild: De mégis valószínűt.

Izabella: Valami olyat, ami a jó Duplautel apátot csodálkozásba ejtené.

Mária: Tehát egy szociálista bünt.

Clotild: Pompás gondolat, ezek ma divatosak.

Izabella: Megbolondultatok! Szocialisztikus büntény elkövetve kis leányok által!

Mária: Nem tudjátok, hogy élt egyszer egy Judith, ki Holofernest és egy Corday Sarolta, ki Maratot gyilkolta meg.

Izabella: Ezek politikai gyilkosságok voltak, manapság pedig nincsenek se Holofernesek se Maratok.

Clotild: És semmi esetre sem követhetne el ilyen büntényt Izabella, egy bíró leánya.

Zsuzsanna: Tudod-e, hogy édes atyád pompásan néz ki piros talárban, mint bíró?

Mária: Igen, ez tekintélyt kölcsönöz neki, mint valami drámai hősnak.

Clotild: Én rettenetesnek találtam. Láttam egyszer hivatalában, midőn egy pénztárost itélt el, nyolcz napig féltém tőle, Brr! Minő előadás! (Szaval.) „Tisztelt esküdt urak, az én lelkiismeretem az önök lelkiismeretéhez felebbez, becsületelem az önök becsületéhez, igazságérzetem az önök részrehajlatlanságához, és részrehajlatlanságom az önök igazságérzetéhez! Kétféjűnek kellene lenni, hogy meg ne botoljon az ember ebbe!”

Mária: Egyszerű gyilkossággal vádolhatnók magunkat.

Clotild: Rablással, lopással! Nem, köszönöm, ilyesmit nem kérek.

Zsuzsanna: De hát ha féltékenységből származott gyilkosság lenne . . . Az valami magasztos, a féltékenység! Nagyszerű és ugy tesszik, emberi is!

Clotild: De az apát ur szemünkben nevetne!

Mária: Egyáltalán rosszul cselekszünk, hogy ily könnyen vesszük a gyónást. A gyónás komoly és fenséges dolog.

Izabella: Igaz, egy ur áll előttünk, ki apát vagy barát!

Clotild: És akit, mint ilyet, első pillanatra

hogyan attól gyógyult meg annak a betegnek a lelke mellett a teste is.

De jó szive nemcsak itt szerzett neki tisztelőket, hanem a rendtagok közt is, kik az országban elszórva végzik humánus kötelességüket s akik ezen a jubiláris napon nagy számmal sereglettek össze a pécsi rendházba, hogy megöleljék, megcsókolják közszeretben álló testvérüket, aki ötven esztendő óta viseli a lemondás jelvényét: a szerzetesi talárt és övet.

Patakya Antal Lucidus született 1826. május 31-én Székesfehérvárott, a hol egyuttal elemi és gimnáziumi tanulmányait is végezte. 1843. augusztus 19-én keresztény szive vonzalmát követve, az irgalmas rendbe lépett, a hol 1848. szeptember 21-én tette le az ünnepélyes fogadalmat. Kezdetben a gyógyszerész-pályán működött, később az orvosi tudományokat végezte Budapesten (1861). Orvosi tanulmányai bevégezése után Vácra helyeztetett, hol négy évet töltött; innen Pécsre került (1867) kórházi rendelő-orvosnak. Alig töltött néhány hónapot ezen állásában, a rendi káptalan fölismerve jeles tehetségeit és szervező képességeit, a pécsi ház főnökévé választotta. Ezen minőségben él ma is közöttünk. Már három ízben választották meg első kormánysegédnek, a mely állás az országban az irgalmasok között a második azaz a provinciális után következik. S erre tett is érdemeket, mert mint a pécsi rendház priorja a rendnek anyagi ügyeit is nagyban elősegítette az által hogy a kórházat a modern gyógytan szabályai szerint újjalakította, a hasznavehetetlen kertek helyére egy törvényszéki palotát és két óriás bérházat emelt, melyek mind tetemes hasznot hajtanak a rendnek, de e mellett a szintén renovált templommal együtt szépítik a város négy táján az utcákat és tereket.

Jubileumára eljöttek a rend priorai nagy számmal, maga Füzy Szaniszló tartományfőnök is. Szombaton a kolostor templomában zenés mise volt, melyen Schweighoffer Klarus atya mondott misét. Utánna a pécsi rendház tagjai üdvözölték, amikor Gubicza dr. alprior mondott szép beszédet átnyujtva a pécsi rendtagok ajándékát: gyönyörű íróasztal-fölszerelést. A pécsi cisztercei-rendház is értékes ajándékkal lepte meg a jubiléumot: elegáns emlékalbummal, mely a cisztercei-rendház tagjainak sajátkezű aláírásaikkal ellátott arcképeit tartalmazza. Vasárnap diszebed volt, melyen már a világi tisztelők is

alkalmat nyertek, hogy üdvözölhessék és ünnepelhessék a szívjóságban kifogyhatatlan embert, a tudóst, az önfeláldozó emberbarátot, s a társaságbeli jóbarátot.

Ez alkalommal Aidinger János polgármester az ebéd alatt mondott beszédében fölolvasta a város tanácsának üdvözlő átiratát, melynek végső passzusa így hangzik:

„Engedje meg a mélyen tisztelt Perjel ur hogy a mai napon, melyen félszázad áldásainak magaslatára emelte a jóságos ég Önt, mi, a valódi erényekért mindig lelkesülni tudó és akaró közönség nevében a legteljesebb elismerésnek, hálás köszönet és szeretetnek adhasunk kifejezést ama élénk óhajunk kapcsán: hogy a Mindenható bölcsessége, mely az ön által rajongva szeretett szerzetének és ezzel együtt városunknak jutatta önt, még soká tartsa meg egészségben, hogy nemes lelke boldogságát a jó tettek gyakorlásában még az évek hosszú során át élvezhesse!“

A kivándorlás és a dunántúli közművelődési egyesület.

A dunántúli közművelődési egyesület, melynek igazgató központja a fővárosban székel, néha beszéltet magáról a lapokban, melyek mindegyikében a stereotip egyformasággal meg van írva, — hihetőleg a titkár gondos tollából eredőleg — hogy mit tett s mit fog tenni az egyesület. Most is körbe jár a fővárosi lapoknál az a tudósítás, hogy az egyesület a taggyűjtés és a fiókok megalapítása érdekében új mozgalmat indít.

Főleg pedig két megyében találja a cikkecske szükségesnek az akció megindítását: Tolna- és Baranyavármegyében, honnan ismét megindult a kivándorlás. E két megyében — mondja a cikk — sürgősen meg kell alakítani a fiókegyesületet.

Tehát Baranyára, — mely első volt a dunántúli közművelődés érdekében létesítendő egyesület alakításában, amennyiben Perczel Miklós volt főispán elnökle alatt volt is már tisztikara s volt pénze is, de a szomszéd megyék irigysége további működését megbénította — végre szintén reápillant a fővárosban, tehát nem is túl a

Dunán, székelő Dunántúli közművelődési egyesület.

De ha pusztán a kivándorlás aggasztó tünetei fordították ide becses figyelmét a „központ“(?)nak, úgy csak fordítsa ismét e becses figyelmet másfelé, mert a baranyai meg a tolnai kivándorlásoknak nem fogja elejét venni nem csupán azért, mert már el is késett vele, hanem azért is, mert e szomorú jelenségnek nem annyira kulturális, mint inkább — ha nem veszik tölem rossz szójátéknak — szőlőkulturális okai vannak.

Kipusztultak a szőlőink, s a vidék népe, mely nem érti úgy a módját, mint a szintén szőlőjét vesztett pécsi köznép, hogy miként kell más keresetforrást találnia, itt hagyja a pusztát, kopár hegységet s elmegy Slavóniába földet művelni, ahol szépen megterem a gabona s nem is drágán mérik neki ezt a szépen termő földet.

Azt mondja az a hivatalos szagu cikkel, hogy Tolnavármegyében a fiókegyesület megalakítását maga Széchenyi Sándor gr. főispán vállalta magára. Hát'szen a mi Kardos Kálmánunk is magára vállalja a fiókegyesület megalakítását s meg is alakítja, hogy a beléje helyezett reménynek megfelelően, de mint a viszonyok jó ismerője bizonyára azon mellékgondolattal, sőt biztos tudattal, hogy ezzel a kivándorlást meg nem fogja akadályozhatni épp úgy, mint a hogy a tolnamegyeiek főnkölt szellemü nemes főispánja sem tehet majd egyebet a fiókegyesület ünnepélyes megalakításánál.

Rekonstruáljátok a szőlőinket, azon a pénzen, amit a fiókegyesületek lelkes közvetítésével a központi egyesület elköltöget eredménytelenül, állítsatok e két megyében amerikai szőlőtelepeket, adjatok ingyen szőlővesszőket a szőlőművelő népnek, segíessétek, míg abból az idegen vesszőből hazai bort termelhet, hogy kitarthasson az élet nehéz küzdelmei között, — majd akkor nem kell féltetni a mi népünket a kivándorlástól, ami azelőtt, a szőlők virágzó korában eszébe se jutott. Majd akkor a közművelődés nemes eszméjének megvalósítására szép tér nyílik nálunk is, Tolnában is: iskolák fölállításával, tanítók, lelkészek

meg lehet ösmerni, először is fehér karingéről, de különösen elváltozott fizionómiájáról.

Izabella: Clotildnak igaza van. Valóban ép úgy elváltozik az apát arcza, mint a papáé. Csodálatos, hogy a bírák és papok hogy hasonlítanak egymáshoz. A tárgyaló teremben és a templomban egészen más emberekké lesznek, elváltoznak teljesen.

Clotild: Atyádnál azonban mégis veszedelmesebb a változás, mert a föloldozás helyett tőle husz évet kap az ember, mint az a pénztáros, ki oly derék embernek látszott.

Zsuzsanna: Ha Duplautel apát szerdánkint nálunk ebédel, egészen vidám, fecseg, mosolyog, szóval bájos. A gyóntatószékben egészen más. Nálunk világi, az ur házában egy más világ fia.

Mária: A felhők közötti más világé.

Izabella: És én is más vagyok ott. Ha lesütöm szemeimet, összekulcsolom kezeimet, járásom önkénytelenül esuszóssá, beszédem mormolássá válik. Elfelejttem a szép történeteket, miket kitaláltam az apát mulattatására.

Zsuzsanna: Épen úgy vagyok most én is.

Izabella: És akaratom ellenére, mint a büntetettek a papának, csak az igazat mondom az apátnak.

Mária: Én is.

Clotild: És én is. És ez talán untatja őt. Izabella: Azért kellene kitalálni olyat, ami nem lenne annyira unalmas.

Clotild: A gyónás-alkalmával én egy lehelletre mondom el mindent.

Mária: Hosszu lélegzet lehet.

Clotild: Oh, te gonosz! A mi engem különös zavarba szokott hozni, az a bűnök nevei.

Zsuzsanna: Nem tűnt föl nektek, hogy két halálos bűn van és kilencz Múzsza?

Clotild: Bolond vagy, Zsuzsanna. Mi közük a Múzsáknak a bűnökhöz.

Zsuzsanna: Egy cseppet sem vagyok bolond. Nem a Múzsák vezetnek a bűnökhöz?

Izabella: Igen, Mártha fivére mondta ezt.

Clotild, Mária, Zsuzsanna: Raymond ur? Kitűnő fiatal ember, ki sokat tud!

Mária: A bűnök sorában első helyet foglal el a gög.

Zsuzsanna: Ez calliope, az epikai költészet Múzsája.

Mária: Azután a harag.

Zsuzsanna: Ez Melpomene, a tragoedia Múzsája.

Izabella: Vannak azonban bűnök, amelyeknek lényegét nem ösmernem. Például mi az a kéjelgés?

Mária: Istenemre, én nem tudom.

Zsuzsanna: Ezt a szót sohasem értettem meg. Azonban van még más is a mit nem értek.

Clotild: És mi az?

Zsuzsanna: A szemérmesség.

Izabella; Daczára, hogy Zsuzsannának hívnak?

Zsuzsanna: Már kikutattam minden szótárt e szóért.

Clotild: És?

Zsuzsanna: A szótárak ugyanazt tartalmazzák és szóval és voltaképen semmit sem mondanak, „Szemérmesség“, — főnév; erénye a szemérmes egyéneknek. Szemérmes melléknév. Lásd: szemérmesség, szemérmesesen határozó, szemérmes módon. Ki lesz okos e meghatározásokból?

Izabella: De . . . ha ez a szó főnév is, azért mindkét nemű emberek tulajdonsága lehet, mert a biblia épúgy említést tesz József, mint Zsuzsanna szemérmességéről.

Mária, Clotild, Zsuzsanna: Igazad van.

Zsuzsanna: Egyszer megkérdeztem a mamát, hogy mit jelent e szó; ő azonban kinevett és azt mondta, hogy ezt csak könnyű megérteni. Ekkor azután Mártha fivéréhez fordultam,

jutalmazásával, fölolvadásokkal, népkönyvtárak berendezésével, stbivel arra hatni, hogy — újra el ne kezdje a nép az iszákosságot, hanem legyen esze s gondolja meg, hogy ha jól el is adta a borát s meglehetősen is a vagyoni állapota, hát nem okvetlenül muszáj a sárga földig leszopnia magát, hanem jó lenne kissé a lelkét meg az eszét is művelnie, ha már a szöveget olyan jól meg tudta művelni.

H. L.

Mi lesz a villamvilágítással?

(H.) Azt az inkriminált „ajánlatot”, melyet a Ganz-gyár a pécsi koncesszióknak a „Magyar villamossági részvénytársulat”-ra leendő átruházása érdekében beterveztett, a hét-fői közgyűlés elé terjesztette a tanács.

A kinek van érzéke a hamisság megismerésére, az valóban érdekes megfigyeléseket tehetett ez előterjesztésben. Ennél fonakabb megokolást nem egyhamar hallottunk. És mikor az ilyesmik szó nélkül, sőt helyesléssel mennek keresztül a városi közgyűlésen, össze kell csapnunk a kezünket — bámulatunkban a fölött az együgyűség fölött, mely mindezeket elnézi.

Hát az igen tisztelt közgyűlés: már csakugyan csupán arra jó, hogy egy néhány embernek a játékszere legyen, lapdája, melyet ide-oda dobálnak, kezes jószágja, melyet kötélen vezetnek, amerre tetszik?

Hát már annyira nem emlékeznek az igen tisztelt bizottság arra a határozatra, melyet csak éppen a múlt közgyűlésen hozott? s ha már ennyire cserben hagyta volna az emlékezete, ugyan szerda és szombat óta újra elfelejtette az ezen lapban újra és újra idézett határozatot? — mely szerint Ganz-nak azért adja ki a koncessziót, mert az teljes garanciát nyújt; mert az a gyár — már az eddig szerzett jó hírneve miatt sem tehetné azt, hogy meg nem felelő módon rendezné be a pécsi villamvilágítást; mert ebben a gyárban teljes mértékben meg lehet bizni stb. stb. — Hiszen olyan ékesen volt abban az akkori tanácsi előterjesztésben kiczirkalmazva, hogy minden mindennek fölött álló az a Ganz-gyár.

És most — miután a tanácsban már számitanak a közgyűlés patriarhális feledékenysé-
gére, puha emlékező tehetségére és a tanácsi

javaslatok iránt táplált határtalan bizalmára — azt mondja ez a tanácsi jelentés:

„Oda kell adni a koncessziót a „Magyar villamossági részvénytársaság”-nak, mert ebben több garanciát lát a tanács, mint a Ganz-gyárban, mert a Ganz-gyár mindenféle más üzletekkel is foglalkozik, többek közt vagonokat is gyárt, s így nem ügyelhetne föl a pécsi telepére olyan figyelemmel, mint ezt a tisztán villamos felszerelések berendezésére alakult részvénytársaság teheti.”

Hja, más idők, más emberek, más tanácsi jelentések. Csak egy marad meg mindig állandónak: az a jóízű kaczagás, amit az a néhány „kebelbeli” véghez visz, valahányszor a részletekben kicsinyeskedő, s e mellett a nagyobb, elvi dolgokat meg nem látó kupaktanács-közgyűlést ilyen szépségesen, ilyen gyermeki csínynyel fölültethetik.

Ez a csíny éppen olyan, mint az a másik, melyet Bolgár biz. tag fedezett föl s mely magát a polgármestert is meglepte, hogy a szerződésből kihagytak egy olyan pontot, melyet ők — a „kebelbeliek” — nagyon mellékesnek találtak, mi pedig éppen nagyon fontosnak találtunk s melyen már az egész villamvilágítási-ügy folyamata s nyilvános megbeszélése alatt nyargalunk: a helyi részvénytársaság megalakítását.

Ennek a pontnak fontosságát, a helyi részvénytársaság megalakításának szükségességét fejtegetni most nem tartjuk idevalónak; csak ezzel kapcsolatban az a mi alázatos kérdésünk a városi gazdasági tanácsoshoz és a jogügyi bizottsághoz, mely ezt a pontot olyannyira semminek nézte, hogy szinte kihagyta: vajjon, mikor az első pályázati föltételeket kiírták, mikor tehát tudták, hogy Justus ellenében a gáztársulat és a Ganz-gyár vetekedik, miért vették bele azt a pontot, hogy az engedélyt elnyerő köteles a helyi részvénytársaságot megalakítani? Miért nem törölték már akkor? pedig akkor is lehetett arra gondolni, hogy hátha a Ganz-gyár vagy — isten ments — a gáztársulat találna elnyerni, s mi léssen akkor az árva részvényesekkel! Az a humánus érzelm csak utólagosan támadt a jogügyi bizottság és a gazdasági tanácsnok kebelében?

Az a félelem, hogy a helyi részvénytársaságot a gáztársulat elnyomja és aztán összevásárolja a részvényeit, s ezzel az ő monopoliumát még

10 évre meghosszabbítja, csak olyan nagyot mondás, melylyel azonban ne akarják lóvá tenni a szintén gondolkodni bátorokodókat.

Ha ez a verseny a gáz és villamosság között a gáztársulat ifju korában lépett volna föl, értenék ezt a bölcs jövendölést; de most, mikor a gáztársulatnak a rúdja immár kifelé áll, mikor már átadni készül a városnak az egész telepet, emez pedig az átvételen gondolkodik: ne tétellezenek föl a gáztársulat vezetőiről ilyen kevés üzleti genialitást. Azok a részvények neki sokba kerülnének, s nem hoznának semmit. Ekkora befektetést pedig az a gáztelep s a még hátralevő szerződési idő csakugyan nem viselhet el; pusztán nagyúri bosszura pedig egy részvénytársaság nincs hivatva, s aligha is érez magában hajlamot.

Ha neki részvények kellene, összevásárolhatja a „Magyar villamvilágítási részvénytársaság”-nál könnyebben, mint Pécsen a helyi fogyasztók kezéből, ahol már csak azért sem adnák neki a részvényeit. Összevásárolhatja ott fönt s csakugyan tönkre teheti a pécsi villamvilágítást.

Az az egész argumentálás tehát csak légből kapott, alaptalan: csakugyan elhiszszük Bolgárnak, hogy csíny, olyan, mint az a másik. Annyival inkább csíny, mert a jogügyi bizottság eme módosító határozata a közgyűlésnek nem is jött tudomására, sőt magának a polgármesternek sem. Pedig hát nem a jogügyi bizottság van hivatva a város közügyeit egyedül intézni a maga fiskális eszejárása szerint.

Szóval: meg van ez a város áldva olyan jeles adminisztrációval, amilyent csak megérdemel. S ha már ilyen nem első fontosságú ügyekben ilyen miskulancia járja, ugyan elképzelhetik nyájas olvasóim, mi megy ott végbe egyebekben.

Hirek.

— (Fejedelmi vendégek Magyarországon.) Fejedelmek utazásairól vajmi ritkán kaphatni valami biztosat. Az egy napos tervet halomra dönti a következő nap terve. A német császár s a szász király Magyarországrajövetelét itt tartózkodását megint más változatban hirtelik a lapok. E szerint a magyar király szeptember 16-odikán megy Kőszegre, ahol 17-edikén a küldöttségeket fogadja, délután pedig a vendégeit. Bécsből először a szász király és Connaught

ki szinte kikaczagott, azonban azt mondta, hogy nem ismeri ezt a dolgot.

Clotild: És így akarnak belőlünk művelt és tanult leányokat nevelni.

Izabella: Kérdezzük meg Duplautel apátot

Mária: Ezt soh'se merném.

Zsuzsanna: Miért nem, ha csakugyan erény?

Clotild: Ez még nem elég alap erre. Talán emlékeztek még rá, midőn Raymond ur, Mártha fivére, egy este elmesélte, hogy szt.-Ágoston vallomásaiban azzal vádolta magát, hogy almát lopott.

Mária, Izabella: Igen így volt.

Clotild: Ekkor azt mondtam Raymond urnak, hogy szeretném olvasni szt.-Ágoston vallomásait. Ő azonban azt válaszolta, hogy az nem fiatal lányok számára való olvasmány.

Mária: Hogyan? Egy szent könyv!

Zsuzsanna: Ohnet Györgyöt azonban szabad olvasnunk.

Clotild: Aki nem egyéb egy profán írónál.

Mária: Borzasztó, hogy oly sok dolog van amiről mit sem tudunk.

Zsuzsanna: Nekem megengedik Loti Pierre olvasását is.

Clotild: Természetesen, mert a tengerészek mind erényesek.

Izabella: A tengerész unalmas egy dolog.

Mária: Miért? A tengerészek jól mulatnak maguk között.

Zsuzsanna: A bünökről szótárt kellene szerkeszteni; akkor kényelmes dolog lenne a gyónásra való készülés és mulatságos is.

Clotild: Igen, de ennek a szótárnak ugyan csak vastagnak kellene lenni.

Mária: Az én kedvencz bünöm a kíváncsiság.

Clotild: Az nem bün; az a természetben fekszik; minden ember szeretne mindent tudni.

Zsuzsanna: Mártha fivére azt állítja, hogy van kilenczedik halálos bün is.

Mária, Clotild, Izabella: És mi lenne az?

Zsuzsanna: A szegénység!

Clotild: Mi lenne, ha mi négyen ugyanazon halálos bünnel vádolnók magunkat?

Mária: Igen, igen.

Izabella: De melyikkel?

Zsuzsanna: Mi történnék, ha azt vallanók, hogy vasárnap Clotilde atyjánál mind a négyen egy fiatal emberrel táncoltunk, kit csinosnak találtunk?!

Mária: Csinosnak, mint egy angyal.

Izabella: Ezt nem lehet elmondani egy papnak.

Clotild: Hát oly csinosnak, mint egy démon.

Izabella: Ezt már inkább.

Zsuzsanna: Azt álmodtuk, hogy elcsábított és elszöktetett.

Izabella: Ah, szöktetés! Ez magasztos lehet.

Mária: Igen! Éjjel, fényes holdvilágnál.

Clotild: Rettenetes viharban!

Izabella, Mária, Zsuzsanna: Ah igen!

Izabella: Egy nagy lovon.

Zsuzsanna: A háttérben egy lóval és egy várral.

Mária: Mint Walter Scottnál.

Clotild: Szerencsétlenségre e vasutas korban ez már nem divik!

Zsuzsanna: Néha mégis!

Izabella: Igen, de egy álmodott szöktetés csak képzelt bün!

Clotild: És nincs benne semmi komolyság. Valóság kell nekünk, pozitív tények és körülmények, ha a jó apátot bámulatba akarjuk ejteni.

Mária: Nos tehát?

Izabella: Tehát mondjuk el neki, hogy a szép fiatal ember légyottot adott!

Mária: Ez legalább nálam nem képzelődés, hanem igazság!

angol herceg érkezik, egy órával később pedig Vilmos császár, ki kíséretével egyenesen Németországból jön. Szeptember 21-edikén este a német császár és királyunk Bélyére jönnek, a szász király pedig több napi tartózkodásra Gödöllőre megy, tehát nem jön Baranyába vadászni. Bélyéről a mi királyunk szeptember 23-án Bécsbe utazik, Vilmos császár pedig egy nappal később Schönbrunnba látogat s még az nap Németországba utazik vissza.

A M. és V. „biztos és előkelő forrásból“ arról értesül, hogy az uralkodók szeptember 24-én reggel 4 órakor érkeznek vasuton Mohácsra, beszállnak a már várakozó „Orient“ és „Fecske“ hajókba, ahol pihenőt tartanak. Dél előtt 11 órakor a mohácsi püspöktemplomban esendes misét hallgatnak, melyet Dulánszky Nándor megyéspüspökünk mond. E célból a templom renoválását és díszítését már meg is kezdték s az istentiszteletek tartását a király érkezétségéig fölfüggesztették.

— **(Közgyűlés a városnál.)** Meglehetősen nyárias volt a város hétfői közgyűlése; tárgyai sem voltak érdekesek, tehát a városatyák érdeklődése sem volt nagy. Kevés bizottsági tag jelenlétében nyitotta meg a főispán a gyűlést — bejelentvén nyomban, hogy a főkapitányi állásra Vaszary Gyula alkapitányt nevezték ki. A közgyűlés tagjai megéljenezték az új főkapitányt, s Vaszary köszönését fejezve ki e fontos állásra történt kinevezéseért ígérte, hogy minden tehetségével és törekvésével a város vagyoni- és közbiztonságát megóvni s kötelességének megfelelni igyekezik. A főispán egyúttal az így megüresedett alkapitányi állásra Reeh György árvaszéki úlnököt küldte ki ideiglenesen, míg majd a jövő közgyűlés a rendszeres betöltés felől intézkedhetik. — A közgyűlés tárgyai közül csak kevés megemlíteni valót találunk. Fölolvasták az eltávozott házi ezred parancsnokának, Corti gróf ezredesnek a város polgármesteréhez intézett s általunk már közölt búcsulevelét, melyre azt határozta a közgyűlés, hogy megfelelő átiratot intézzen a város az ezredparancsnokhoz — kifejezve az elválás fölött érzett fájdalmát s reményét és óhaját a viszontlátás iránt. — A borvámszedési jognak jövőben való kezelését illetőleg azt határozta a közgyűlés, hogy azt ezentúl házilag kezeli, mivel az eddigi bérlő veszteségeiből következtetve úgy sem lehetne azt valami jól értékesíteni. — Két érdekes kérdés foglalkoztatta a közgyűlést. Az egyiket Muttnyánszky biz. tag intézte a polgármesterhez valami csekély jelentőségű vizvezetési ügyből kifolyólag. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a Zellerin-czég összes munkálatait részvénytársaság veszi át. Azt kérdezte tehát Muttnyánszky, hogy a régi czégnek bizonyos mértékben való megszűnése nem veszé-

lyeztetni-e a város érdekeit? Aidinger polgármester megnyugtatta a közgyűlést azzal, hogy Zellerinnel már leszámolt a város, tőle átvett mindent s amivel tartozott, ki is fizetett mindent; a végső leszámolásnál még inkább a Zellerin czégnek lesz kapni valója. De ha bármi adná is elő magát, ami a jótállási kötelezettséget érintené, itt van még Zellerinnel 30 ezer forintnyi kaucziója, s így a város érdekei teljesen biztosítva vannak. A másik kérdéssel Bolgár biz. tag állott elő annál a tárgynál, midőn a tanács a Ganz-gyár részére megadott engedélynek a gyár kérelmére a most alakult „Magyar villamossági részvénytársulat“-ra való átruházás iránt tett előterjesztést. Az előterjesztés maga is igen érdekes, s ezzel lapunk más helyén foglalkozunk külön; a Bolgár kérdése a lapunkban is szellőztetett félszeg állapotot fesszegetve akörül forgott, hogy mikép maradt ki a szerződésből a helyi részvénytársaság alakítását kötelezővé tevő pont? mely pedig egyik főföltétele volt az engedély kiadásának. Ez a pont benne volt a pályázati feltételek között, s ha ezt tudva hagyták ki, úgy ezáltal indiskréciót követtek el, mert már akkor előre tudhatták azt is, hogy a koncessziót tulajdonképen nem is Ganznak, hanem egy új részvénytársaságnak adják, mely természetesen a helyi részvénytársaság alakításának kötelességét nem vállalhatja magára. Herbert gazdasági tanácsnok elismeri, hogy a pont a pályázati feltételekben benne volt, de a jogügyi bizottság hagyta ki. Aidinger polgármester, ki ez ügy elintézésekor szabadságon volt, meglepetve hallja, hogy ez a pont kimaradt; s ha a jogügyi bizottság hagyta ki, úgy ennek jegyzőkönyveiben nyomára lehet akadni. Az iratok a minisztériumnál vannak, onnan vissza kell kérni az aktákat. Fekete Mihály városi ügyész konstatálja, hogy csakugyan a jogügyi bizottság törölte ezt a pontot, mint teljesen szükségtelent, mert maga a föltétel is csak úgy szól, hogy csak „amennyiben létesíthető“ lesz ilyen helyi részvénytársaság, annyiban megkísérendő annak alakítása. A közgyűlés — melynek többsége természetesen nem tudja vagy nem akarja fölfogni a helyi részvénytársaság megalakításának előnyös voltát s el hagyta magát téveszteni a gazdasági tanácsnoknak jósló ihletséggel odavetett jóváindulása által, hogy a kicsiny részvénytársaságocskát a gáztársulat agyonnyomná s aztán ő maga venné össze a részvényeket — mellőzve a Bolgár által fölvetett kérdést elfogadta a tanács előterjesztését, hogy a koncesszió az új villamossági részvénytársaságra is átruháztassék, azonban úgy, hogy Ganz egyelőre obligoban maradjon. — Egyéb érdekes pontja aztán nem is volt a közgyűlés tárgysorozatának s a városatyák néhány apró folyó-ügy elintézése után már fél tizenegy órakor szétszórtak.

— **(Szent István napja.)** Magyarország első királyának, dicső Szent Istvánnak szentelt napon, augusztus 20-án bucsunapja volt a székesegyháznak. Az ünnepi misén Seifritz István kanonok czelebrált süveggel s pástorbottal. A misén jelen voltak az itteni hivatalos világ itthon nyaraló tagjai, a honvédtisztikar teljes számmal. A honvéd-diszszázad kivonulása, mely máskor István napkor szokásban volt, ezúttal elmaradt. Vajjon szándékosan e vagy jóhiszeműleg? — érdekes volna tudni. Mert azelőtt mi a honvédség kivonulásában István napkor bizonyos nemzeti irányzatot láttunk; bizonyára a honvédség is azt látott, különben nem vonultatta volna ki legéységét a templomi diszre. István nap, az első magyar alkotmányos király napja, a magyar honvédségnek, mely a magyar alkotmányra tesz esküt, volt a parádés napja. Mostantól fogva nem lesz az? Akkor hát a magyar honvédség se magyar többé, hanem szépen beleolvadt mindenestül a közös hadseregbe. Tán ennek volt a mutatója az a titokszerű elmaradása a legénység kivonulásának és a parádés lövéseknek? — A mise végeztével Rózbányay János pápai kamarás, árvaházi igazgató mondott alkalmi szentbeszédet.

— **(A Miaszonyunkról nevezett nőzárda)** iskolájánál — melynél a nyilvános polgári leányiskola negyedik osztályát is megnyitják — az 1893/4. tanév f. é. szeptember hó 1-én kezdődik. A beiratásokat augusztus 29. 30. 31-én eszközlik. Iskolát végzett, tehát felnőtt leányok részére a varró- és kézimunka-tanfolyam szintén szeptember hó 1-én kezdődik.

— **(Áldozó papok lelki gyakorlat.)** A papnevelő intézetben hétfőn estétől kezdve péntek délig folynak a lelki szent gyakorlatok, melyeket a nagy számmal összesereglett vidéki és a helybeli áldozó papok részére Schlick jezsuita atya, a hirneves szónok és miszionárius, tart, kit a megyés püspök külön e célra hívott meg Kalocsáról.

— **(Patkolási tanfolyam Pécsen.)** A földmívelésügyi miniszter a lópatkolási tanfolyam vezetésével Wachsmann Leó I. oszt. állami állatorvost bizta meg. A gyakorlati oktatást Kenczel Rezső 8-ik honvéd huszárezredbeli gyógykovács fogja végezni. Erre a tanfolyamra a miniszter a következő rendszabályt bocsátotta ki, melyből érdekes az, hogy: A tanfolyam két hónapig tart. Kezdődik 1893. évi október hó 1-én, végződik 1893. évi november 30-án. Előadások hetenkint 3 napon (kedden, csütörtökön és szombaton) mindig 6 órán át tartatnak. Ezen 6 órából: 4 óra a gyakorlati, 2 óra pedig az elméleti oktatásra fordítandó. Hallgatókul igazolvánnyal ellátott kovácsmesterek és azon kovácssegédek vehetők fel, a kik a 17-ik életévet már betöltötték és mint kovácssegédek legalább egy fél évig működtek. A fölvételkor a jelentkező által az iparigazolvány, illetve munkakönyv és egy az illetékes hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvány mutatandó be. Az életkornak okmányilag való bizonyítása nem szükséges. A hallgatók számának minimuma 10, maximuma 25 lehet. Ha a jelentkezők száma 10-nél kevesebb, úgy a tanfolyam létre nem jöhet. Hallgatókul rendszerint Baranyavármegye területén lakó egyének vehetők föl; ha azonban ezekből a 25 hallgató ki nem kerülne, a szomszédos vármegyéből is mindaddig fölvehető, a míg a 25 hallgató együtt nem lesz. A fölvételnél első sorban a Pécs városi és pécsi járási jelentkezők veendőek föl. A fölvetett hallgatók az előadási napokra 50 krnyi ellátási díjat kapnak. — Ezen díj nekik minden héten az utolsó előadási napon fizetendő ki. Esetleges elmaradások esetén ezen díjat a mulasztott napokra nézve levonják. A nem helyben lakó hallgatók minden egyes utazás alkalmából a vasuti III-ik oszt. jegy árát, illetve (hol a vasuti utazás nem lehetséges) 8 krnyi kilométer pénzt kapnak. Ezen uti költséget a hallgatóknak a tanfolyam teljes befejezése után, vagyis az utolsó oktatási napon fizetik ki. Időközben a tanfolyamból kilépett, vagy kiutasított hallgatók utiköltség megtérítésre igényt egyáltalában nem tarthatnak. A fölvételt a pécsi m. kir. állatorvos eszközli. A fölvételre személyesen jelentkezni nem szükséges, hanem az, az okmányok postán való beküldése alapján is történhetik. Ez esetben az okmányok 50 kros bélyeggel ellátott kérvény kíséretében küldendőek be a tanfolyam vezetésével megbízott pécsi m. kir. állatorvoshoz. A fölvételre 1893. évi szeptember hó 15-ig (bezárolag) jelentkezhetni. Később jelentkezők csak annyiban tarthatnak igényt a fölvételre, a mennyiben a minimális létszám még el nem éretett. A hallgatókat ingyen látják el tankönyvekkel, de azokat a tanfolyam befejezése után visszaszolgáltatni, vagy bolti áron megváltani tartoznak. A hallgatók a tanfolyam sikeres befejezte és a vizsga letétele után bizonyítványt kapnak, melynek bélyegköltéseit azonban ők maguk tartoznak fedezni. Rendetlen, hanyag, iszákos, tanulni nem akaró, vagy nem képes hallgatók a tanfolyamból kiutasíthatók, s az ellátási díjak további kifizetése azoktól bármely nap elvonható, ha az állami állatorvos és a gyógykovács véleménye egyetértő arra nézve, hogy az illető az előbb felsorolt hibák valamelyikében szenved.

— **(Romániából érkezők megfigyelés alatt.)** A főkapitány hirdeteménye szerint a Romániából érkező utasokat — a kolerajárvány miatt — öt napi egészségügyi megfigyelés alá fogják venni. A főkapitányság kötelezte a vendégfogadókat, hogy az érkező utasokat jelentsék be, valamint azt is, ha azokon koleragyanus tüneteket észlelnek; továbbá a tisztaság és fertőtlenítés érdekében kiadott utasításokat pontosan tartásuk be.

— **(A bécsi mérsáros legény.)** Hogy a bécsi mindig különbnek érzi magát, mint más halandója a világnak, az oíyan megszokott dolog, mint a berlininek a lokálpatriotizmusa, mely szerint még a Popocatepetl hegyóriás is sokkal magasabb volna, ha Berlinben volna. Hétfőn a rendőrség befogott egy mérsáros legényt, aki Zverina Antalnak mondja magát s

Clotild, Izabella Zsuzsanna! (dühösen) Oh, a nyomorult ki hitte volna ezt?

Izabella: Miután tehát igaz, mind a négyen mondhatjuk.

Clotild: Akkor én nem gyónok utoljára.

Mária: Én se.

Izabella: Én se.

Zsuzsanna: Én se.

Mária: Istenem, ha megtagadná tőlünk a feloldozást?

Clotild: Akkor majd megadja a legközelebbi gyónáskor.

Mária: Én szeretem a feloldozást. Azon pillanatban, midőn megnyerem, reszketek és ez fenséges érzés; végtelen öröm fog el és felüdülök. Ugy érzem mintha fa lennék, melynek száraz galyait lemetszik, hogy egyenesen nőjjön és erősebb legyen.

Izabella: Én tudom már, mit teszek. Nekem már van bűnöm, és pedig egy valódi, nemcsak képzelt és ez azon társalgás, melyet itt elkövettünk. Különbben már négy óra? Menünk kell.

Zsuzsanna: Igen, de ez a Raymond drágán fogja megfizetni tettet.

Clotild: Igazán gyalázat tőle, valóságos légyottot adni — és csak Máriának egyedül — pedig minket is ismer a gonosz ember.

Francziából: X—X.

aztán büszkén mellére verve utána teszi, hogy „mészáros legény Bécsből.“ Ez a Zverina, büszke mészáros legénye Bécsnek, Balla József ezukrász legényt is borjunak nézte s a Schwarzfélé szállóban, ahol a munkát kereső legények tartózkodnak, úgy megszurkálta, hogy a szegény ezukrászt hordozható ágyon kellett a kórházba szállítani, ahol hat nehéz sebet gyógyítják. Zverina mindezek dacára nagyon megsértődött, hogy őt, egy bécsi (!) mészároslegényt egy pécsi rendőr be meri kíséreni s egy pécsi rendőrkapitány el meri csukatni. Meg is kérdezte még egyszer a rendőrkapitányt, hogy csakugyan meg meri ezt cselekedni? A rendőrtisztviselő azonban felelet helyett intett a porkolábnak s a bécsi már a pécsi rendőrfogházban aluszszá ki azt a hatalmas „majmot“, ami őt az attentátumra ösztökélte.

— **(Zrinyi ünnepély Szigetvárott.)** A szigetvári Olvasó-Egylet Zrinyi Miklós hős elestének 327-ik évfordulója alkalmával szeptember 6-án saját helyiségében a kert fényes kivilágítása és tűzijáték mellett t a n c z e s t é l y t (!) rendez. A tiszta jövedelmet az egylet javára fordítják.

— **(A sógorasszony főzte.)** Azt a czimet is lehetne adni ennek a történetnek, hogy „A gyilkos gombóc.“ Ezt a sötét szándéku gombócot Berta Judit mohácsi asszony főzte Szily Ferencz sógora számára hálából, amért neki férjével együtt lakást adott a házában. A gombócban egy csomó gyufafej volt, amire akkor jött rá az elemésztendő sógor, mikor ő a gombócot nem tudta elemészteni, hanem úgy tett vele, mint a czethal a gyomrába nem való Jónással. A csendőrség is beleavatkozott aztán a sógorasszony szakácstudományának titkaiba s Berta Juditot letartóztatta. A vizsgálatnál kiválotta a gombóckeverő asszony, hogy azért akarta megmérgezni a sógorát, mert ez ki akarta őket tenni a házából. Szily Ferencz ellenben azt sejtí, hogy a sógorasszony az ő vagyonára áhított s ezt egy jótékony gyufafejes gombóc közreműködésével vélte örökölhetővé tenni. A rossz szándéku asszonyt és büntetését, a gombócot átadták a mohácsi járásbírósnak.

— **(Karbolsav és kreosot postai szállítása.)** A postai tarifák szerint a karbolsav eddig postán nem volt szállítható. Minthogy pedig legutóbb sok vidéki gyógyszerész kért sürgősen karbolsavat a fővárosból, egy budapesti droguista czég folyamodott a kereskedelmi miniszterhez a karbolsav postai küldésének engedélyezése végett. A miniszter erre az alábbi rendeletet adta ki: Karbolsavat és kreosotot tartalmazó csomagok postai uton szállíthatók, ha a feladó karbolsavat vagy kreosotot jól elzárt pléhszelenczébe zárja s aztán a pléhszelenczét fűrészporrall teljesen megtöltött faladába helyezi és azt külsőleg szembeötlő módon, a ládára ragasztott sárga papíron „karbolsav“ illetve „kreosot“ felirással és a szokásos üvegjellel ellátja. Az ily csomag öt kilogrammot meg nem haladhat. Ezen szállítási engedély kizárólag a magyar szent korona állam területére érvényes. Ily csomagok tehát sem Ausztriába, sem külföldre nem szállíthatók s azokat megkísérlett feladásnál, a feladó ildomos figyelmeztetése mellett a postahivatalok utasítsák vissza.

— **(A „Pécsi Polgári Daloskör“)** saját alapja javára szeptember hó 3 án a Scholcz féle sörszarnok összes helyiségében, táncszal egybekötött dalestélyt rendez. Műsor: 1. „Őseink emléke“ férfikar (zongora kísérettel) Huber K.-tól. 2. „Magyar Népdalok“ férfikar Wachauer-tól. 3. „Szerelmi boldogság“ férfikar Stoiber E.-tól. 4. „Kossuth Induló“ férfikar Szentirmay E.-tól. 5. „Három magyar eredeti népdal“ férfikar (közkívánatra) Lányi E.-tól. 6. „Balaton taván“ keringő férfikar (zenekísérettel) Fahrbach F.-tól. Műsor után tánc. Kezdeté pont 8 órakor. Jegyek előre utálthatók: Lill János, Póth Vilmos és Hochrein kereskedésében.

— **(A kincskereső.)** A könnyen gazdagodás ördöge folyton kísért a gyarló emberek között, de különösen az utóbb időben szinte föltűnő gyakran viszi lépre az utánna áhítókat. Csuzán Jakab József gazda járn meg két csalóval, akik bűvészeknek mondván magukat elhitették vele, hogy értik a módját, miként lehet a határban elrejtett kincseket fölkeresni. Csak 365 firt kell hozzá; ezt bűvészi tudományokkal olyan papírrá változtatják át, mely a kincs fölhalálásáról szóló utasítást tartalmazza. Jakab gazda odaadta 365 firtját s

a bűvészek egyike — mint a Mohács és Vidéke írja — a bankókat fehér vászondarabba kötötte, betette egy pohárba s oly utasítással adta át Jakabnak, hogy 14 nap mulva — előbb nem szabad — vegye ki a pohárból a kis csomagot, ezt nyissa szét s a bankók helyett a kincs felkutatására szükséges utasítást fogja találni. A hiszékeny gazda a poharat 14 napon át úgy őrizte, mint a szeme világát s midőn a határidő lejártával fölnyitotta a kis csomagot, a bankók helyett csakugyan papirdarabokat talált, de üresen, minden utasítás nélkül. Annyira tehát mégis bűvész volt a két idegen, hogy a 365 firt helyett észrevétlenül üres papirdarabokat kötöttek a vászondarabba. A csendőrség nyomozza a két csalót, de a nyomozásnak eddig még nem volt sikere.

— **(Utazó mellbetegek a vasuton.)** Gleichenbergbe utazó mellbetegek vasuti szállítására nézve a kereskedelemügyi miniszter akként intézkedett, hogy ezentúl a betegek az egészséges utasoktól egészen elkülönítve, külön kocsiosztályokban fognak utazni.

— **(Kalocsa Róza a kórházban.)** A szánalomra méltó sorsu színésznő, ki gyilkoló fegyvert emelt önmagára, már annyira lábadozóban van, hogy ágyából fölkelhetett s azóta szobájában sétákat tehet. A golyót még mindig nem találták meg. Az orvosok úgy nyilatkoznak, hogy Kalocsa Róza föl fog épülni, de ez a lött seb még igen sok bajt fog okozni, ami talán még a szimpadtól is elkényszerítheti a szerencsétlen leányt.

— **(A takarmánykivitel tilalom),** dacára a börzespekuláns kezekben lévő lapok óriás lármájának, mely szerint már „a legközelebbi napokban“ volt várható a visszavonás, még ma is fönnáll, s ahogy a jelek mutatják, s amint a hivatalos czáfolatokból kisejteni lehet, nem is vonja azt vissza a földmívelésügyi miniszter. Hogy mennyire helyén volt a miniszter erélyes föllépése, im mutatja az a szomorú helyzet, hogy Abauj-Torna megyének Hernád, Bodva Kanyapta-völgyi sok ezer holdnyi rétjeim, melyek a széna és sarju termésnek legkitünőbbjét s óriási mennyiségét adják, honnét az országban s ennek határain kívül szállítanak takarmányt, az idén a nagy árvizek teljesen elöntötték és beiszapolták a sarjút; s ott a takarmány szükség is óriási lesz, de ezáltal az általános szükség még inkább fog növekedni.

— **(Volt iskolatársak találkozásása.)** Azok a konskolárisok, kik ezelőtt 25 évvel végezték a pécsi főgimnáziumot s tettek érettségi vizsgálatot, hétfőn és kedden örültek a viszontlátás édes örömeinek. A 48 közül, kik akkor, 25 év előtt szétröppentek, s kik közül 16 hányt el, most 14 jelent meg a találkozóra. Az iskolatársak közt volt annak idején Khuen Héderváry gróf, ma Horvátország banja is, aki a meghívásra tegnap a következő táviratot küldte Pleininger Ferenczhez, a találkozó rendezőjéhez: „Sajnálom, hogy eredeti föltett szándékom a mai összejövetelen résztvenni nem valószínű meg. Szívvel üdvözlöm az egybegyűlt egykori iskolatársakat, kikre mindig örömmel emlékezem vissza épp úgy, mint az együtt eitöltött szép időre. Mindegyiknek a legjobbat kívánva szives emlékezetökbe ajánlom magamat Khuen Héderváry gróf.“

— **(Pécsi kerékpáros győzelme.)** Littke Lenczi, a pécsi jeles biczklista, Szombathelyen, hol vasarnap országos biczkli-verseny volt, két első díjat nyert; köztük a legerősebb versenynek is az első díjat, amely versenyben még egy külföldi kerékpárost is maga után hagyott.

— **(A négy minisztráns.)** Együtt állnak az oltár előtt, mikor a pap az Urnak bemutatja az aldozatot, s most együtt állnak a rendőrkapitány előtt is, mikor az Urnak nem tetsző, de a két várbeli káplánnak se tetsző dolgot cselekedvén valótóra fogták őket. Még tavaszkor megemlítettük, hogy Beck és Schmidt székesegyházi káplánok lakásába tolvaj lopódzott álkulescsal s onnét néhány forint készpénzzel s több értékesíthető tárggyal odább állt. A rendőrség most elcsipte a hivatlan látogatókat. Négy székesegyházbeli minisztráns gyerek volt, kik közül az egyik drótból álkulesot készített s egyik társával behatolt a káplánok szobájába; a másik kettő folytatta a rendes mesterségét: minisztrált a tolvajláshoz s vigyázott, hogy nem jön-e valaki. A rendőrségnél eleintén tagadtak mindent, de aztán teljes vallomást tettek. Ter-

mészetes, hogy a székesegyházi négy minisztráns-állomás mihamarabb üresedésbe jön, holmi „ebrud“-nak közreműködése következtében.

— **(Jaj a csendháborítóknak!)** V a s z a r y főkapitány az éjjeli csendháborítást tiltó és szigoruan fenytő szabályrendeletnek erélyes módon szerez érvényt. Csak úgy hullnak a 30 és 50 forintos büntetések, melyeket egyik másik éjjeli zavargónak, garázdálkodónak fizetnie kell. Vajha azoknak a gyakran ismétlődő nagyuri duhajkodásoknak is végét tudná szakítani anna szabályrendeletnek a szigorúsága.

„Veréb Jankó“

Pereg a dob . . .

Pereg a dob, licitálnak,
Gyülekezik a sok nép;
Potom áron venni készül
Ki-ki ezt-azt mindenkép.
A sok lim-lom, az ócskaság
Egymásután dobra jut,
Nyakra-főre köti rájuk
Az éhes had az alkut.
Ime most egy aranyékszer
Fog kerülni vásárra
„Tíz, husz, harmincz, negyven forint! . . .“
Emelkedik az ára.

A földön a sok más között
Hever egy rosz feszület, —
Hát még ez is Krisztus képe,
Ez is dobra kerülhet? . . .
Bizony dobra! — „Egy feszület,
Ki ad többet érte?“
Senki se szól és a dobos
Kelletlenül letette.
De csak mégis akad vevő,
Nézegeti már egy pap:
„Három krajczárt adnék érte,
Többet ennél úgy sem kap!“

„Mi négy krajczár khüll-e érte?“
Szól valaki ott hátul,
Hátra néznek s alig látják
Szegényt a nagy bugyrátul.
„Soll ich leben, annyit se ér,
Legfőllebb csak thüze jó!“
S négy krajczárért megkapja a
Feszületet a — zsidó.

Ami a n n a k nem ért hármát,
Ez megvette im négyért,
De azért a m a n n a k arczat
Nem futja el a szégyen! . . .

Sulyok Károly.

Csarnok.

A fekete gyémánt országában.

III.

Ista: Hoffmann Géza.

A gazda learatta a föld terményeit. A már letarolt rónában, vidám aratóinak csengő danája akkordjait pajkos szellő magával viszi oda, hol a legelésző gulya kolompjának egyhangú tompa kongása, a fűj melancholikus pitypalatja egygyé olvad, egy különös harmoniává, melyben bárninesen művészet, ninesenek merész zenei kompozíciók, mindig egy és ugyanaz: s lelkünk mégis úgy szomjazza, oly mohón szívja magába, mintha általa nyerné életét erejét, kedélyének zománczát. Az öröm, a boldogság, az élet nyilatkozata ez. A mindennapi munka szózata, mely éppen úgy betölti a városok büszke utcáit, mint az erdők üde lombját, a termőföldek végtelen rónáját; mely örökké körülöttünk zibong, elalatt, fölébreszt, fölűdit, szóval ott van mindenütt, hol az élet tovább írja, tovább folytatja titkos történetét.

Megérett a kalász, mely a gazda reményét képezte. Szorgalom, munka egyesült a teremő erővel, a természet jóságával, mely a lét szerepét oly művészien osztá ki; az érdekek titkos összetalálkozásása: a buzakalász, hogy fáját fönn tartsa, az ember gondoskodó munkájára szorult

s az ember pedig imájában mindennapi kenyérét kéri, hogy élhessen, uralkodhassék, vagyis hogy létezzék.

A buzakalászt növekedésében öröm-nóta, pacsirta vidám csicsergése kísérte véges-végig. Megmunkálásánál, bár a gazda nem egyszer törle izzadt homlokát, de ott segített, vele örült, vele ünnepelt a szép természet, a hullámzó kalászszal édes reményekben ringatózott lelke is, vészterhes felhők tornyosulásával reá szállott szivére az aggodalom sötét boruja.

Ime: a miért a gazda izzadt homlokát törle, a miért aggódott, örült, minek fejlődését pacsirta-szó, letarolását ezer és ezer munkás nótája ünnepelte, megvalósult; ott várja pályafutását, hogy mindennapi kenyér váljék belőle, millió és millió ajak fohászána, buzgó imájának áldása, létért való küzdelmünknek fönntartója, fáradsalmunknak, tevékenységünknek legrealisabb értékesítője — kenyér.

Végig jártuk már a fekete kőszén komor birodalmát is, ott fekszik hatalmas garmadákban az a másik eszköze a létért való küzdelmünknek; kenyere, mindennapi kenyere a gőzgépnek, melyért a tudomány, az ipar, a kereskedelem, szóval melyért a föld hatalmas ura, a teremtés koronája áhitozik, imádkozik. Amaz szükséges, hogy éljünk, emez, hogy uralkodjunk; az első testi erőnk táplálója, a második életet, erőt ad a holt anyagnak s mint Jókai mondja: „... mozgatja a világot, a gyors haladás lelke ő tőle jön; vasat, gőzhajó tőle kölcsönzi csoda erejét, minden gép mely alkot, teremt, a kőszén által él; ez teszi lakhatóvá a mindinkább elhidegülő földet; ez ad éjjel fényt a világ városoknak, ez az országok kincse, a föld utolsó adománya.“

Ének fogadta-e születésénél, ünnepnapot ült-e a természet, avagy rombolás, pusztulás, élő lények rettenetes tragédiája volt a megfogalmazás pillanata? Kutassátok, vitassátok ti természetbuvárok; de a mi lelkünknek diadal-szót a gőzgép zakatolása, a munka zaja, mert itt születik a technikus eszméje, innét indul ki az ipar hódító útjára, ez a mi másik természetünk, melynek beszédénél nem a kedély, de a realizmus zaja egyesül az élet, a tevékenység hirdetőjévé.

Láttuk a komor földalatti világot, azt a hatalmas könyvtárt, hol a letűnt világok gondosan őrzött okmányai fölhalmozvák. Megtanultuk azt, hogy a föld szülöttei vagyunk mi is, nem isteni lények, hanem a letűnt korok hatalmasainak utódai, a mai világrendszer által létesített viszonyoknak földön levő leghatalmasabb képviselői. — S ki tudja, talán elérkezik újra idő, évek, korszakok fatális telésével, hogy az ember is átadja helyét annak a generációnak, melyet a jövő életviszonyok formálnak magoknak.

Megismertük a bányász veszélyeit, a bányászati titkos ellenségeit: vizet, tüzet, bányalevegőt, futó homokot, mely a föld belsejében néha óriási zsákokat képez s vizáránt lepi el a bányát, ha történetesen e rétegen keresztül megyünk. Tudjuk már: mi a munka, mennyire üzött létért való küzdelmünk, hatalmi kérdésünk, mely a tudományt adta fegyverünkül s mely hatalom nélkül az ember tehetetlenül, védtelenül állana a föld elemeivel, élőlényekkel szemben. S bár a természet adományait élvezzük, de ő hív föl oltalomra, ő sugalmazza az eszmét, midőn a meglevőt birni, megvédeni, élvezni akarjuk; kincseinek kifogyhatatlan tárházában szeretetteljesen vezet, de fegyvereinek élet csillogtatni sem mulasztván el.

Elfáradtunk. A nehéz munka szemlélése testünket, az elmélkedések mélysége, a létezők végtelen láncolata, a lét nagyszerű problémája lelkünket törte meg. Visszatértünk bájos földszinünkre. — oda, hol nem áll a maga csontvázában a föld; de rajta az üde szépség, a mosolygó élet, melyen az öröm ezer és ezer formájában üdvözl, elbűvöl. S míg amott a rideg való eltölt földünk, szülő anyánk iránt tisztelettel, csodálattal, de vele szemben semmiességünk érzetével is. — ide fönn, az élet tanyáján feledjük a zord képet, kaczagunk, tapsolunk, mint gyermek, midőn lecke órájából játszó társai közé mezőre tarka pillangót üldözni szabadult. Itt szeretetünk növekszik iránta s bár érezzük rögöz kötöttségünket, de itt szivárvány színeire bomlik az összetett igazság, az élet-tapasztalat; mely belsők világában a spectrum élénk színeivel jelenik meg s alkotja kedélyünk világát, adja lelkünk költőiségét.

De állapodjunk meg itt. Lesz még alkalom, hogy a kedélyről is beszéljünk; addig egészítsük ki a képet, nézzük annak az igénytelen fekete anyagnak az útját ide fönn s azután foglaljuk keretbe, hazaszeretetünk keretébe; hiszen megérdemli, mert a fekete gyémánt „... az országok kincse, a föld utolsó adománya!“

Az aknaházban vagyunk. A jelző készüléken alulról szénfömlúzást jeleznek. A szállítás sebessége is erre tetemesen nagyobb lesz, mint az ember-szállításnál, mit a gép járásán, azonkívül az akna mélységét mutató készüléken is láthatunk. — Sok helyütt a berendezések már oly tökéletesek, hogy minden egyes szállítás sebességét bármikor lehet ellenőrizni. — A mélység-mutató: egy közönséges lécz, mely az akna valódi mélységének hányados része. Ezen egy zsinor segítségével, melynek egyik vége a szállító kötél-dob tengelyének kinyulványára csavarodik — mi által tehát a sebességgel is viszonyban áll — a másik végén alkalmazott bádoglemezen, mely a szintekre beosztott léczen mozog, a szállító kosár helyzete az aknában bármikor látható. A készülék a mily egyszerű, époly nevezetes is; mert nemcsak a gépésznek biztos tájékoztatót nyújt, hanem ha a kosár az aknában megakadna, rögtön a nyújtandó segílyt is a megfelelő helyre és megfelelő eszközökkel, a már ismert mélységre lehet vinnie.

A szén-köcsi fölhúzásánál az aknához rendelt munkás, — kinek kötelessége folyton az aknánál állani, az alulról érkező jelzéseket átvenni, a gépezetet tovább értesíteni, a szállítás minden mozzanatát a legéberebb figyelemmel kísérni, a kötél legcsekélyebb sérüléséről is meggyőződést szerezni és végül a fölvont kosarat állandósítani, tehát ily rendkívül felelős helyzetnél fogva a legkiválóbb emberek egyike, — megtekint a szénbe tett u. n. rovást, mely a munkás-csoport számát jelzi s e szerint osztályozza, illetve megjelöli a szén további kezeltetését.

Az így kikerült rovasok szerint tudjuk, milyen volt a szállítás, milyen volt egy nap eredménye, s mennyi kocsis szén adtak az egyes munka-csoportok. Ha már most a szén olyan munka-csoporttól jön, melynek széntáblája paladus porszén, külsejére humushoz hasonló, úgy az aknából egyenesen a vagonokba kerül s olyan helyeken értékesítetik, hol nem a minőség, hanem az olcsó fűtés a mérvadó. A szénbányász-pálya kezdeténél vagyunk!

Itt találjuk azokat a fiukat, kiket a sors erre a nehéz pályára már idejekorán terelt. Amidőn még a gyermeki évek örömmel, boldogsággal árasztják el lelki világunkat, hol nem ismerjük a valót, hol álmok, kedves álmok még a jelen s a rövid fájdalom is csak arra való, hogy az igazi ártatlan öröm a következő pillanatban annál csapongóbb, annál edesebb legyen: ők már az élet nehéz iskolájában, a kenyérkeresés küzdelmes napjaival állanak szemben.

Álljunk meg pillanatra ezen örökké vidám csoport előtt. Vidámok, mert tudatában nincsenek nehéz, szánandó sorsuknak, jobbat soha sem tapasztaltak, fejlődő lelküket nem mételeyték meg az igények hangoztatásával, munkarejőkkel nem zsibbasztották meg a mai modern kor ferde családi nevelésével; ők a munka embereinek születtek, kik fáradsággal, küzdelemmel szerzik mindennapi kenyereiket, s kik között egyesek előmenetele nem a születésben, nem családi, baráti összeköttetésben, hanem igazi tehetségben, szorgalom szülte eredményben gyökerezik. S ha mégis egyik-másikban föleszlik a nagyratörő lélek, magától fejlődik, kiemelkedik köréből. Az igazi hivatás utat lel a fekete kőszén között is, hogy valódi értékét érvényesíteni tudja a tudomány, a művészet terén. Nagyon sok példának van reá; föltűntek a művészies krétafömlátok, testi-lelki ügyesség. Ki ápolta ezt, ki oktatta őket? Azt szemök ragyogása árulta el: saját lelkük volt a mesterük, a természet volt oktatójuk, gondozójuk.

S ha foglalkozunk a fejlődő, növekedő munkaerővel; ha nem csak azt a gépet, azt a nyers erőt látjuk benne, a melyet a töke szolgálatában okvetetlenül föl kell használnunk a végsőig, hanem embertársunkat, a társadalom nélkülözhetetlen tényezőjét, kivel szemben a tanult tisztviselő műveltsége, értelme alapján vezet és legtöbbször atya: úgy hasznos munkás, megelégedett ember, becsületos hőspolgár válik a legtöbbjéből, kiknek mindenike testi ügyességével, kézi munkájával több hasznot szerez a

társadalomnak, mint a közpályákon tengődő tehetségtelen, de úrnak született s protekciózó lépcsőin haladó iskolázott egyén.

A kis munkás-fiúk sorsa elég szomorú. Ott keresik ki a vagonba döntött szénből a paladarabokat (melyek szerint fizetésük jár 20 krtól 50 krig) a nap égető hevében, esőben és fagyban egyaránt. Perzselő napsugarak ellen kis mélyedést vájnak a szénbe s úgy rejtőznek el; metsző fagyban pedig betemetkeznek a frissen döntött s még gőzölgő porszénbe (mely többnyire a nagy kéntartalom miatt kevésbé tiszta, de a vaskéreg vegyi bomlása folytán nagy hőképződéssel egybekötött).

Alkalmi tárczák hálás témája a hajléktalanok sorsa. Sokszor találkozunk a képzelet alakjaival, sokan csak így szereznek tudomást a nyomorról, az élet igazi küzdelmeiről, egyenlőtlenségeiről, — pedig itt áll előttünk a rideg való. Ezekről senki sem ír, ezekről senki sem vesz tudomást, mert náluk a szegénység nem kenyérkereset, hanem a munka, kötelesség teljesítésük, élethivatásuk közben fáznak, eső veri gyöngye tagjaikat, nap heve növeli fáradaimaikat s még sem szorulnak részvétre, pedig szenvednek, — talán többet is, mint azok, a kiket az emberi nemes sziv fölkarol, segílyez. Mosolyogva néznek a mellettük haladóra, sorsuk ellen soha se zúgolódnak, türik azt mindég egyformán, mert találnak örömet gyermeki kedélyük világában.

Sokszor igen jó: tanulni menni a néphez, tanulni megőrizni lelkünk erejét, üdeségét, melynek legnagyobb ellensége a hiúság, a külsőség, a föltűnni vágyás, korunk eme sorvasztó betegsége.

A tisztítás tárgyát képező szén először is szemnagyság szerint szitákon osztályozzák, melyek géperő által folytonos mozgásban vannak úgy, hogy a reájok döntött szénből azon szemek, melyek keresztül hullanak, egyenesen a széntisztító asztalra kerülnek, s amelyek nem esnek át, azok a nagyobb szemnagyságú szitákra hullanak. A széntisztító asztal szerkezete különböző. Nálunk két kerék által mozgásban tartott mintegy 10—15 m. hosszú kaucuk szallag, mely három osztályra oszlik. Két szélső osztályból, az oda hullott — már egyenlő nagyságú — szénből a paladarabokat asszonyok szedik ki, melyeket azután a középső osztályba dobnak. A szallag szorosan simul a mondott mérethez egymással szemben álló kerekre, melyeknek forgásával, folytonos, lassú haladással forog, s így a kellőleg megtisztított széndarabok az alul álló kocsikba eshetnek. Szemnagyság szerint megkülönböztetünk: dió-, mogyoró-, por- és nagyobb tömeg szerint darabos és koczka-szén.

A porszén, nagyon természetes, hogy szabad szemmel és közvetlen emberi munkával nem különíthető el a finom por alakjában hozzákeverődött palatói, ide már mechanikai és fizikai eszközök szükségesek. Valamint a széntisztító gépezetek, úgy az u. n. szénmosók is különfélék; főelvük azonban mindenkor a fizikán alapozik; t. i. a nagyobb fajsúlyu test, nagyobb sebességgel esik a vízben, mint a kisebb. Kisebb fajsúlyu a szén, nagyobb a vas, kén, rézdús pala. Így tehát két részre osztott négyszögű szekrényben mehanikai erő által fölfelé hajtott vizoszlop magasabbra, vagyis ki emeli a porszemet, visszaesésében pedig magával rántja a benne maradt lebegő palát. A szekrény közlekedő csövek mintájára van szerkesztve, melynek egyik osztályában egy föl s alá mozgó dugattyú nyomást gyakorol a vizoszlopra; míg a másik osztályban megfelelő nagyságú szitára hullott szén a már leirt folyamat alá kerül s megszábadul ártalmas kísérőitől.

De vannak ezenkívül olyan eszközök is, hol szeláram által tisztítják a porszén, amiben közeledünk a mezőgazdához, ki ugyanilyen módon nyeri a tiszta buzát.

Így használjuk föl a természet törvényeit lépten nyomon. Mint a szorgalmas méh, virágról virágra szállva, lázas buzgalommal gyűjti élete fönntartására szükségeseket: úgy cselekszik az ember is, midőn a nagy természet tanulmányozásába merül, melynek minden tünetében igazság, magasztos eszme, mindenütt az ember létalapjának fegyvere — a tudomány nyilatkozik. Mert nem emberi alkotás a tudomány; eszköz, fegyver csupán, a megélhetés fegyvere, melyet a természet rejt önmagában s e fölhalmozott kincs képezte ki az embert, a föld urát, az élő s érző lények legtökéletesebbjévé!

Kérkedve valljuk dicső művünknek, pedig ösztönünk vezetett reá, — gyűjteményünk, mely végső eredményében nem egyéb, mint annak a kis méhnek viasz építménye, a póknak mesterien szövött hálójára, mint a föld minden egyes élő lényének az ő megélhetésének, létalapjának főtartó eszköze.

A kellően megtisztított szén azután rendelkezése helyére kerül. Fekete-kőszénbányáknál — és így Pécsen is — a szén még egy átalakításon megy keresztül s ez: a széntegla és pirszén (koks) készítés.

Mindakettőt ott használják, hol nem annyira az olcsó tüzelés, mint inkább a kifejtendő nagyobb hőegység és a czélszerű fűtés jó tekintetbe. A pirszén előállítása szoros összefüggésben van vasiparunk fölvirágzásával, s így föltalálójára Cook egyike az emberi művelődés, jólét utörőinek; egyike azoknak, kiknek működése, élete az egész emberiségé.

Századunk iparának, műveltségének, haladásának ereje a vas. Annnyira egyénivé lett társadalmunkban, hogy mindennapiságát, tehát nélkülözhetetlenségét már úgy megszoktuk, oly kevésbé méltatjuk, mint tagjaink, érző szerveink használatát, éltető munkáját. A mikor csodálat tölt el a gépipar merész alkotásainál, vasutaink óriási szétágazásánál, vasépítményeink konstrukcióinál, vajjon keressük-e a tanulmányaiba merült tudóst, ki hatalmasabb, dicsőbb hadvezér mindazoknál, kiknek babéra rombolás, pusztítás, halálhőrgés tanyáján növekedett?

Sokat foglalkozunk politikai átalakulások okainak tárgyalásával, királyok, hadvezérek, szónokok neveihez fűzzük az emberiség egy-egy szebb korának történetét s leggyakrabban kifejtjük azt a momentumot, azt az eszmét méltatni, melyből az általános irány kiindult; azt a nevet ünnepelni, a melynél a nép gondolkodása, öntudatra ébredése kezdődik. Sok korszaknak hősei, költői, államférfiai, kik a zászlót diadalra vitték, kiknek ércszobrot emelt az átalakított emberi társadalom, annak a törzsnek, annak a megtermékenyített mezőnek egészségesebb, pompásabb virágai, melyeket a napsugár jobban ért, a talaj intenzívebben összegyűjtött tápláló ereje jobban ápol, erőteljesebben növesztett. De a talaj tápláló ereje, a napsugár, mely fényt, életet hozott, mely megtermékenyíté a népek gondolkodását, — nagyon sokszor ott van, hol a természet-buvárok, a tudomány hadvezérei, egy-egy probléma megfejtésén, egy-egy természeti tünemény indokolásán tündönek. Ámde így van ez emberi társadalmunkban: vajmi ritkán hálálkodunk annak, ki az élvezett jótéteményt munkájával, fáradságával szerezte, de mindenkor annak, ki szerencsés körülményei folytán azt nekünk adhatta.

(Folytatása köv.)

Gabona-árjegyzék.

Pécs szab. kir. városában 1893. évi auguszt. hó 12-én tartott hetivásárról.

Az árak métermázsánként számítatnak.

Buzza	) őszi	—	—	—	—
	) tavaszi	—	—	—	—
	) új	6	80	6	60
Zétszeres	) ó	—	—	—	—
	) új	6	—	5	70
Rozsa	) ó	—	—	—	—
	) új	5	50	5	30
Árpa	) őszi	5	30	5	20
	) tavaszi	6	20	6	—
	) új	—	—	—	—
Zab	) őszi	—	—	—	—
	) tavaszi	6	60	6	20
	) új	—	—	—	—
Repeze	)	—	—	—	—
Bükköny	) széna	—	—	—	—
Kukoricza	) ó	5	50	5	30
	) új	—	—	—	—
Széna	) ó	3	—	2	70
	) új	—	—	—	—
Szalma	)	1	70	—	—

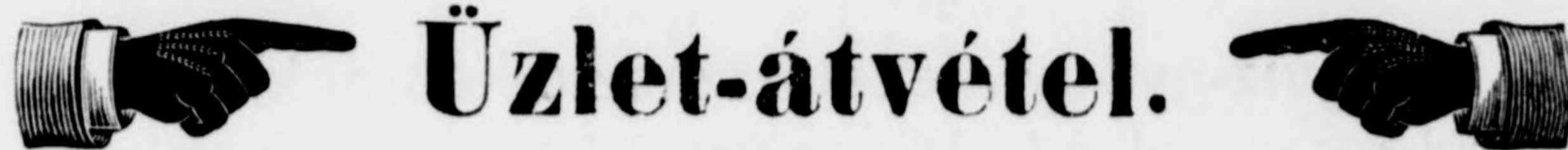
Kínálat: erős (mintegy 300 gabona kocsi volt a piacon.)

Laptulajdonos: NAGY FERENCZ.

Felelős szerkesztő: HAKSCH LAJOS.

H i r d e t é s e k :

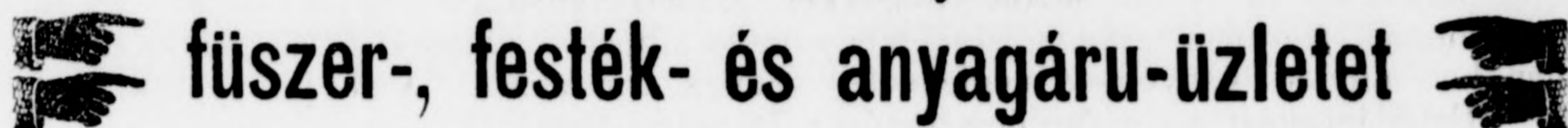
Molnár János Pécsen
fűszer-, festék- és anyagáru-üzlete.

Üzlet-átvétel.

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozni van szerencsém, hogy a volt

Blauhorn Mihály-féle

fűszer-, festék- és anyagáru-üzletet

átvettem, és ezt a mostani korszellem igényének megfelelően átalakítva, nagyobbítva és ujonnan beszerzett dúsan felszerelt minden e szakmába vágó friss áruval saját számlámra vezetni fogom.

Fő törekvésemet oda irányítom, hogy tisztelt vevőim meglegedését minden tekintetben kiérdemeljem. Elvem:

„szolid és pontos kiszolgálás, jó minőségű áru, versenyképes jutányos árak mellett.”

Uj vállalatomat tehát a nagybecsű közönség figyelmébe és pártfogásába ajánlom és vagyok kiváló tisztelettel

Molnár János,

Király-utca 21. Segélyző Egylet mellett.

Gróf Draskovich baranya-sellyei uradalmában

- 2 drb 161 cm. magas 4 éves hámos
  - 2 „ 166 cm. „ 4 „ hámos
  - 2 „ kiselejtezett 4 és 5 „ hámos
  - 1 „ 163 cm. magas 5 „ hámos
- telivér mén után nevelt lovak és

200 drb Hampshire angol husjuh kosokkal sikerrel keresztezett számfeletti anyajuhok eladók.

Felvilágosítást nyújt a felügyelőség.

Siremlékek 6 frttól feljebb.

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy **Pécsen, vásártér 5. sz. alatt, Jankovits Hugó szappangyárossal szemben**

kőfaragó-üzletet

nyitottam, a hol raktárt tartok mindennemű **fehér-, szürke- és fekete-márvány,** úgyszintén **granit és syenit siremlékekből** a lehető legolcsóbb árak mellett.

Kőfaragó (építkezési) **munkákat** a legjutányosabb árak mellett vállalok el.

Raktáron nem lévő siremlékek rajz és kőminta után leggyorsabban készíttetnek.

Régi siremlékek javítását, úgyszintén azokra **új föliratok vésését** pontosan és olcsón eszközölöm.

A n. é. közönségnek becses pártfogásáért esd mély tisztelettel

ifj. Vogl János.

Legolcsóbb árak.

Vásártér 5. sz. Kovácsits-féle ház.

Vásártér 5. sz. Kovácsits-féle ház.

Idény május—október.

A cs. k. szab. déli vaspálya állomáshelye.

Daruvári ásványfürdő Szlavoniában.

Intéző fürdőorvos: **Dr. Degré Vilmos** Bécsből.

Bebizonyult gyógyhatás női betegségeknel, mint: magtalanság, sápkór, fehér-folyás, tisztulási zavarok, exsudat és hólyag fájdalmaknál, továbbá köszvény, csúz és idegbajok ellen.

Ujjonnan berendezett

hidegviz-gyógyintézet izzasztó-kabinokkal,

gräfenbergi mód szerinti bepólyázás. Villamos fürdők. Meleg és hideg zuhanyok. Massage svéd gyógy mód szerint. Inhalatio kamara stb. stb.

Daruvári fürdő a 830 méter magas szlavonai középhegység alján fekszik, pompás parkokkal és fedett sétahelyiségekkel. Csinos társalgóteremmel és zenekarral, olvasóteremmel, melyben minden jelentékeny hírlap stb. stb. található. A lakások és fürdők a jelen kor minden igényeinek megfelelőleg vannak berendezve. Árak jutányosak.

Felvilágosítást ad a fürdőigazgatóság Daruvári fürdőben.

☛ Utánnymat nem díjaztatik. ☛

Nyugdíjasok és tisztviselőknek!

Pécsett, Miklós-utca 17-ik számu ház, mely *kerttel* van összekötve, elutazás miatt jutányos föltételek mellett eladó, esetleg bérbeadó. Értekezhetni az ott lakó tulajdonossal.

Ház eladó vagy bérbeadó.

Pécsett, szigeti külváros kis-király-utca 9-ik számu ház,

melyben **több szoba** mellék helyiségekkel, **tekepálya és kert,** nemkülönben koresmai berendezés van, eladó esetleg azonnal bérbevehető.

Értekezhetni az Alajos-utca 9-ik számu házban lakó tulajdonossal.

TAIZS JÓZSEF

nyomtatvány-raktárában és írószer-kereskedésében kapható:

Az ev. ref. lelkészi hivatalok részére a zsinat által kibocsájtott mintának megfelelő

keresztelési, esketési és halálozási anyakönyvek
és a hozzá tartozó **kivonatok.**

Baranyavármegye

vásári szabályrendelete, a koresmai zárórára és a koresmai hitelre vonatkozó szabályrendelet.

Kivonat a közs. képviselő testületnek a közutak megállapítása tárgyában tartott ülés jegyzőkönyvéből stb.

Továbbá a világhírű Leonhardi-féle anthracen, fekete okmány, gallus, piros, kék és zöldszinű stb. tinták. Kitűnő és olcsó pecsétviaszok, ostyák, író és levélpapírok, írotollak, tinta- és porzó-tartók stb. stb.

☛ **nagy választékban és olcsó áron.** ☛